

Pohjois-Pohjanmaan Järjestökysely 2023

Kyselyn toteuttaminen ja taustatietoa vastaajista

Kyselyn valmistelu ja toteutus:

- Kysely valmisteltiin yhteistyössä järjestöverkoston vetureiden kanssa.
- Webropol-kysely, josta tiedotettiin mm. järjestöverkoston, järjestöyhteys henkilöiden sekä paikallisten tiedotuskanavien kautta.
- Kysely oli avoinna 1.-30.6.2023.

Kyselyn tavoite:

- Kartoittaa yhdistysten kokemuksia:
 - Yhdistysten keskinäisestä yhteistyöstä
 - Yhdistysten ja kunnan välisestä yhteistyöstä sekä
 - Yhdistysten ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen (Pohde) välisestä yhteistyöstä.

Kyselyn kohderyhmiä:

- Kysely oli tarkoitettu kaikille Pohjois-Pohjanmaan alueella toimiville yleishyödyllisille yhdistyksille, seuroille, järjestöille ja säätiöille.
- Kyselyssä kaikista em. tahoista käytettiin nimitystä yhdistys.

Kyselyn valmistelusta vastanneen työryhmän jäsenet:

Oulun alueen Lasten, nuorten ja lapsiperheiden elämänkaariverkosto

- Airi Martikainen, MLL:n Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
- Hanne Puurunen, Oulun ensi- ja turvakoti ry
- Kari Rekilä, Oulun seurakuntayhtymä
- Mirja Kaartinen, Oulun 4H ry

Oulun alueen Työkäisten elämänkaariverkosto

- Anu Levä, Caritas-Säätiö
- Kaisa Pitkälä, Oulun Kehitysvammaisten Tuki ry

Oulun alueen Ikäihmisten elämänkaariverkosto

- Juulia Mourujärvi, Oulun Seudun Muistiyhdistys ry.
- Satu Virrankari, Karjasillan seurakunta

Lasten, nuorten ja perheiden maakunnallinen järjestöverkosto

- Heidi Lötjönen SOS-Lapsikylä
- Pia Kangas, Oulun ensi- ja turvakoti ry

Ikäihmisten maakunnallinen järjestöverkosto

- Paula Ylikulju, Oulun Seudun Muistiyhdistys ry
- Risto Örling, Pohjois-Pohjanmaan EETU

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen maakunnallinen järjestöverkosto

- Anna-Liisa Lämsä, Mielenvireys ry/Mielenterveyden keskusliitto ry
- Kati Paasovaara, Kriminaalihuollon tukisäätiö

Sote-keskus ja OLKA-järjestöverkosto

- Anni Malkamäki, Neuroliitto ry
- Senni Lappalainen, Psoriasisliitto ry

Kuntoutuksen maakunnallinen järjestöverkosto

- Anne Mustakangas-Mäkelä, Vuolle Setlementti ry
- Lea Nikula, Nuorten Ystävät ry

Vammaispalvelujen maakunnallinen järjestöverkosto

- Hilkka Lahti, Invalidiliitto ry
- Liisa Pitzén, Invalidiliitto ry

Pohjois-Pohjanmaan sote-järjestöjen alueverkosto

- Anna Katajala, Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry

Kyselyn aineistoa tullaan hyödyntämään mm. näiden verkostojen työskentelyssä.

Kyselyyn vastasi 110 yhdistystä

Kyselyyn vastasi yhdistyksiä jokaisesta Pohjois-Pohjanmaan kunnasta

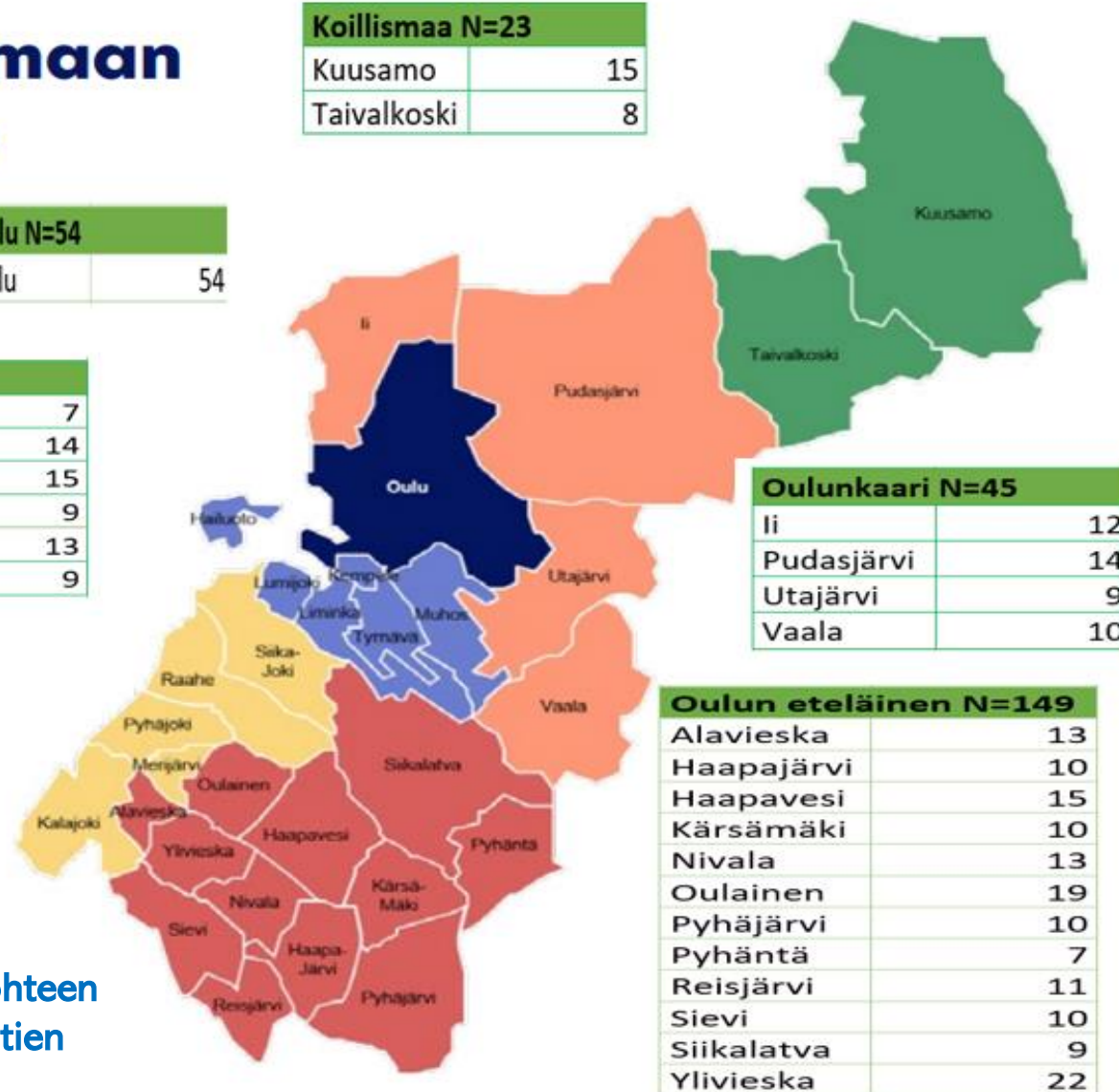
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Koillismaa N=23	
Kuusamo	15
Taivalkoski	8

Oulu N=54	
Oulu	54

Lakeus N=67	
Hailuoto	7
Kempele	14
Liminka	15
Lumijoki	9
Muhos	13
Tyrnävä	9

Rannikkoseutu N=68	
Kalajoki	10
Merijärvi	12
Pyhäjoki	12
Raahе	24
Siikajoki	10

Kyselyyn vastanneiden yhdistysten lukumäärät Pohteen palvelualueiden ja palvelualueihin sijoittuvien kuntien mukaisesti tarkasteltuna

Kokemuksia yhdistysten väliseen yhteistyöhön liittyen

Kokemuksia yhdistysten välisen yhteistyön toteutumisesta omalla toiminta-alueella, N=108

Yhdistysten välinen yhteistyö on vähäistä ja satunnaista

45

Yhdistysten välistä yhteistyötä on melko paljon, mutta se ei ole suunnitelmallista ja koordinoitua

36

Yhdistysten välistä yhteistyötä on paljon ja se on suunnitelmallista ja koordinoitua

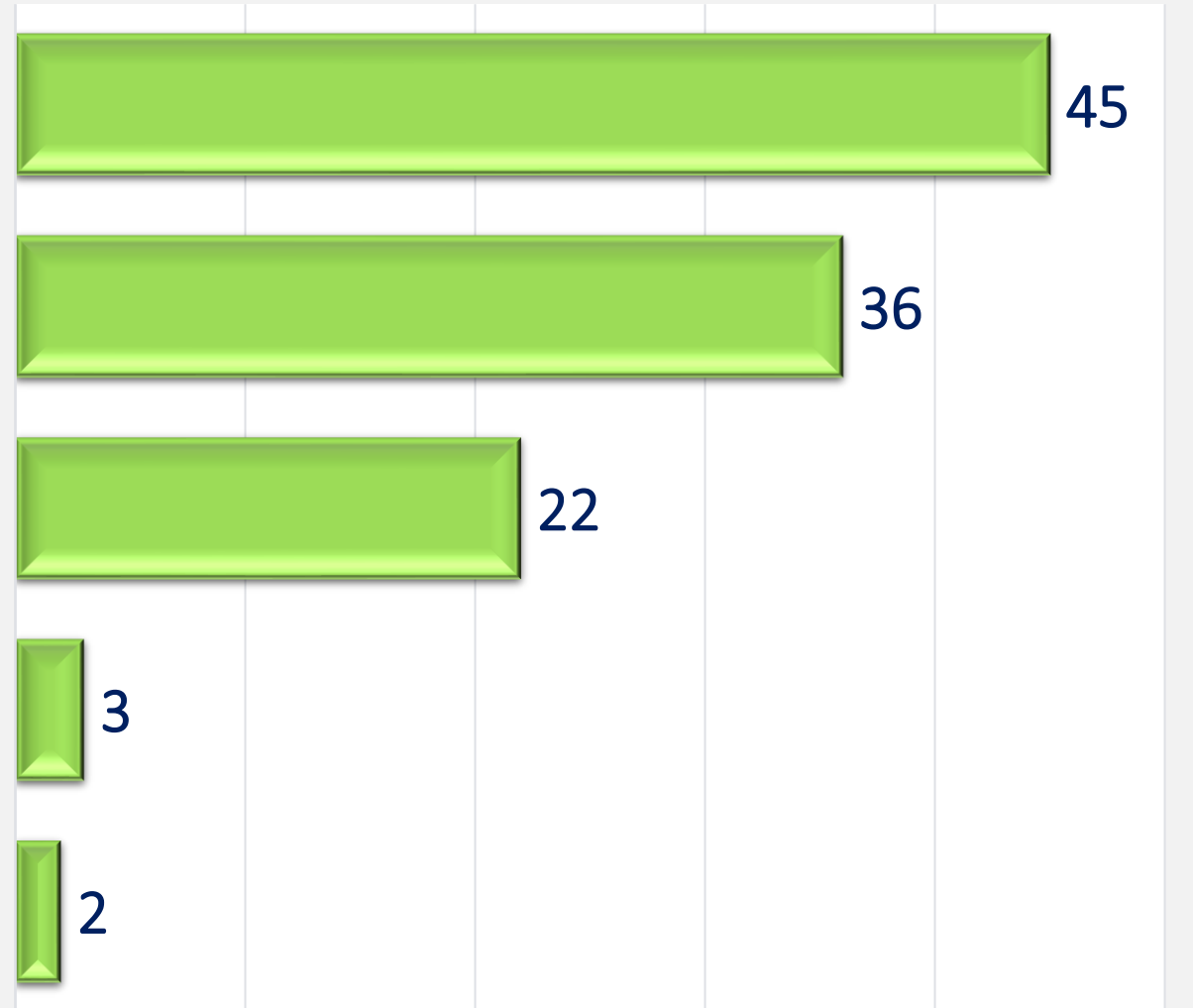
22

Ei kokemusta yhdistysten välisestä yhteistyöstä

3

Yhdistykset eivät tee lainkaan yhteistyötä

2

Yhdistysten kokemuksia yhdistysten välisestä yhteistyöstä, nostoja avovastauksista

Yhdistysten välistä yhteistyötä on paljon ja se on suunnitelmallista ja koordinoitua:

- Yhdistysten kokemuksen mukaan yhdistysten välistä yhteistyötä tukevat koordinoitujen järjestöverkostot sekä yhteiset tapahtumat ja järjestömessut.

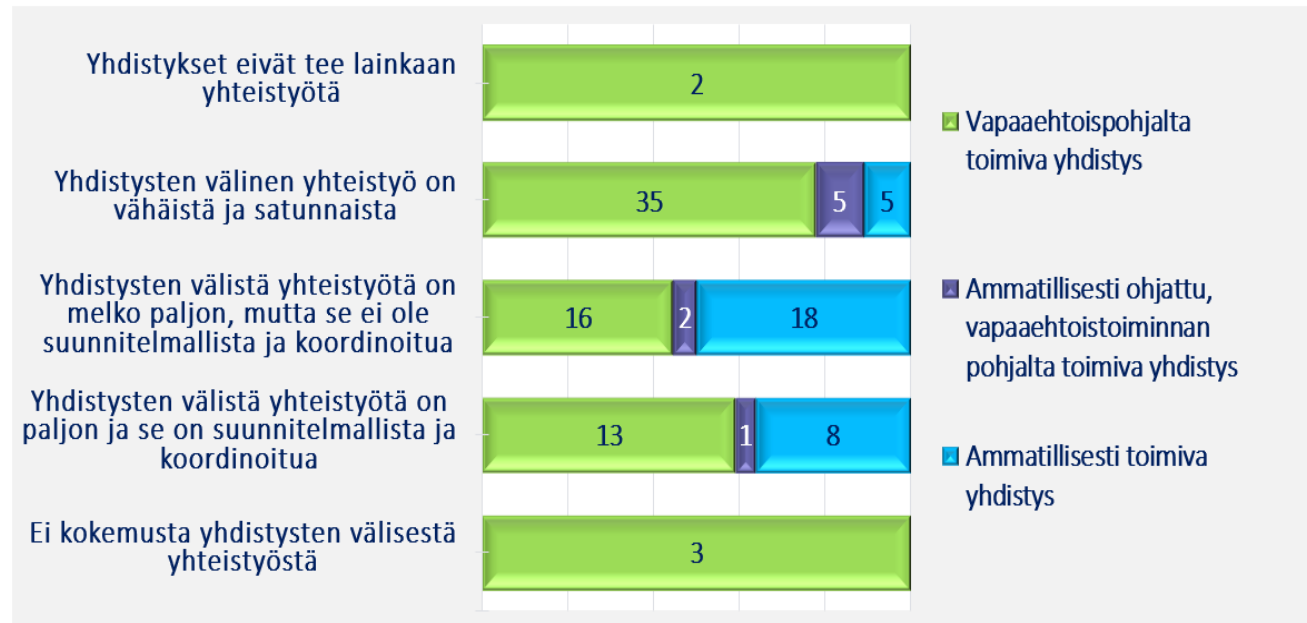
Yhdistysten välistä yhteistyötä on melko paljon, mutta se ei ole suunnitelmallista ja koordinoitua:

- Yhdistykset kokevat, että yhteistyön suunnitelmallisuudessa ja koordinoinnissa on alueellisia eroja.
- Yhdistysten mukaan yhteistyön suunnitelmallisuutta haastaa se, ettei yhteistyön koordinaatiotehtävää ole nimetty selkeästi kenellekään.
- Yhdistysten kokemuksen mukaan hankeyhteistyö lisää yhteistyön suunnitelmallisuutta.
- Järjestö- ja kansalaistoiminnan autonomia on turvattava ja yhdistykset kokevatkin, ettei yhdistysten keskinäinen yhteistyö voi tämän vuoksi ollakaan täysin ulkopuolelta ohjattua tai tiukasti koordinoitua.

Yhdistysten välinen yhteistyö on vähäistä ja satunnaista

- Yhteistyöaktiivisuus on toimijoista itsestään kiinni ja vaihtelee yhdistyskohtaisesti.
- Yhdistysten mukaan yhteistyössä korostuu tapahtumapainotteisuus.

Kokemuksia yhdistysten välisen yhteistyön toteutumisesta omalla toiminta-alueella yhdistysmuodoittain vertailtuna, N=108

Paikallisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä tukevia ja edistäviä sekä haastavia ja estäviä asioita

Paikallisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä tukevia ja edistäviä asioita
avovastaukset N=78, aineistoviittaukset N=191

Paikallisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä haastavia ja estäviä asioita
avovastaukset N=75, aineistoviittaukset N=199

Paikallisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä tukevia ja edistäviä asioita, nostoja avovastauksista

- **Yhdistysten mukaan yhdistysten välistä yhteistyötä edistää toimijoiden välinen tuttuus, yhdistysten oma aktiivisuus verkostoitua ja hyödyntää olemassa olevia verkostoja:**

- Yhdistysten kohtaamisen, tutustumisen ja verkostoitumisen paikkoina messut ja tapahtumat, yhteistyöverkostot, sähköpostijakelulistat sekä eri yhdistysten somekanavien seuraaminen.

- **Yhdistysten mukaan yhteistyötä syntyy helpommin niiden yhdistysten kanssa, jotka jakavat yhteisen mielenkiinnonkohteen, kohderyhmän ja toiminnallisen tavoitteen.**

- **Yhdistysyhteistyöhön hakeutumisen ja yhdessä tekemisen ajurina voi toimia myös vähäiset resurssit ja resurssien yhdistämisen tarpeet:**

- Yhdistystoiminnan jatkumon turvaaminen voi jopa edellyttää yhdistysten toimija- ja osaamisresurssien yhdistämistä, kuten esim. yhteisten toimintojen, koulutusten, tapahtumien, infotilaisuuksien tai luentojen toteuttamista tai hankeyhteistyötä.

- **Toimijoiden yhteistyökykyisyys ja hyvä yhteishenki tukee yhdistysten välistä yhteistyötä, mutta usein tueksi tarvitaan myös palkattuja yhdistysammattilaisia yhteistyötä käynnistämään, tukemaan ja kehittämään.**

- **Kunnan / kaupungin aktiivinen rooli edistää yhdistysten välistä yhteistyötä:**

- Kunnan koolle kutsumat yhdistystapaamiset yhdistysten kohtaamia ja yhteistyötä edistämässä.
- Avustukset ja tilojen käyttömahdollisuudet yhdistysten toiminta- ja yhteistyöedellytyksiä tukemassa.

Yhdistysyhteistyötä tukee suunnitelmallinen, selkeästi jonkun tehtäväksi määritetty koordinaatio sekä koordinoivan tahon aktiivinen rooli:

- Kuntatoimijoilta toivotaan aktiivista roolia yhteistyön koordinaatiossa tai sen tukemisessa.

Järjestötalot ja muut yhdistyksen käyttöön tarkoitetut toimitilat yhteistyötä edistämässä:

- Kumppanuuskeskus Oulussa, Järjestötalot Nuotta Kuusamossa sekä muut kokoontumistilat (esim. asukastuvat, yhteisötilat ja -tilat).

Paikallisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä haastavia ja estäviä asioita, nostoja avovastauksista

• Toimijoiden yhteistyöhön asennoituminen paikallista

yhdistysyhteistyötä haastamassa ja estämässä:

- Yhdistyksen oman edun tavoittelu ja toimijoiden välinen kateus.
- Yhdistyksen vahva kiinnittyminen omaan toiminta-alueeseen (esim. asuinalue/ kylä).
- Liian tarkka ja uusille ideoille tilaa antamaton hallitustyöskentely.
- Yhdistysten yhteistyöhaluttomuus, nurkkakuntaisuus, kilpailuasetelma (rahoitus, jäsenet, kohderyhmät) sekä oman edun tavoittelu.
- Yhteistyötaitojen puute.

• Toimintakulttuurin erilaisuus ja yhdistystoiminnan moninaisuus:

- Yhdistyksissä vahva yksintekemisen kulttuuri ja toimintojen siiloutuminen.
- Yhteistyöhön on vaikeaa päästä mukaan.
- Eri tavalla profiloituneiden sekä toiminnalliselta ja taloudelliselta lähtökohdiltaan erilaisten yhdistysten välillä yhteisen toiminnan löytäminen haasteellista (esim. vapaaehtois pohjalta / ammatillisesti toimivat yhdistykset).
- Saman kohderyhmän jakavien yhdistysten vähäisyys.

• Yhteistyötä haastaa tiedon hajanaisuus sekä se, ettei yhdistyksillä ole tietoa toisista toimijoista tai heidän toiminnoistaan:

- Tapaamiset siirtyneet paljon teamsiin. Helpottavat osallistumista, mutta vapaa, tutustumista edistävä kasvokkainen keskustelu jää uupumaan.*
- Ei riittävästi helposti saatavilla olevaa koottua tietoa alueen muista yhdistystoimijoista ja heidän toiminnasta.

• Vapaaehtoistoimintaan liittyvät haasteet:

- Kaikilla yhdistyksillä ei ole palkattua henkilöstöä, joka haastaa mm. virka-aikaan tapahtuviin yhteistyötapaamisiin osallistumista.
- Yhdistyksen vapaaehtoistoimijoiden vähäisyys ja jaksamisen haasteet yhteistyöhön osallistumista rajoittamassa.
- Yhdistysväen ja jäsenten ikääntyminen ja tämän mukana tuomat haasteet pysyä mukana verkossa toteutetussa yhteistyössä ja verkostoissa.
- Mistä lisää nuoria mukaan yhdistysten toimintaan?

• Resurssien vähäisyys (mm. vapaaehtoisten määrä, taloudelliset ja aikaresurssit) yhteistyötä haastamassa.

• Yhteistyön suunnittelemattomuus, järjestäytymättömyys sekä organisoitumattomuus ja yhteistyötä koordinoivan henkilön puuttuminen:

Tarvittaisiin henkilö kokoamaan yhdistysten vetäjiä yhteen keskustelemaan yhteistyön edistämisen mahdollisuuksista.

Rahoitukseen ja tilojen käyttöön liittyvät haasteet:

- Avustuskokonaisuuksiin liittyvät epäselvyydet.
- Maksuttomien tilojen vähäisyys tai puuttuminen.
- Esteettömien tilojen vähäisyys.

Alueellisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä tukevia ja edistäviä sekä haastavia ja estäviä asioita

Alueellisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä tukevia ja edistäviä asioita

avovastaukset N=65, aineistoviittaukset N=154

Alueellisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä Haastavia ja estäviä asioita

avovastaukset N=64, aineistoviittaukset N=156

Alueellisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä tukevia ja edistäviä asioita, nostoja avovastauksista

• Yhdistyksille ja jäsenille hyötyä tuottava yhteistoiminta ja resurssien yhteensovittaminen:

- Verkossa toteuttavien tapahtumien yhdessä järjestäminen.
- Yhteiset luento-, koulutus- ja infotilaisuudet (mm. asiantuntija- ja kouluttajakulujen jakaminen).
- Hankeyhteistyö.

• Yhdistysten kohtaamisen ja verkostoitumisen mahdollistaminen sekä maakunnallisen verkostoyhteistyön rakenteet:

- Yhteistyö lisää verkostoitumisen mahdollisuuksia sekä ”yhteisiin pöytiin” pääsemistä.
- Etäosallistuminen mahdollistavana tekijänä, mutta myös kasvokkaisia kohtaamisia tarvitaan (esim. järjestömessut kohtaamisen ja tutustumisen areenana).
- Yhteiset verkostokokoukset ja –tapaamiset toimijoiden välistä tuttuutta lisäämässä.

• Alueellinen palkattu työntekijä, koordinaattori tai yhteistyöryhmä alueellista yhteistyötä tukemassa:

- Suunnitelmallinen, jonkun tehtäväksi määritetty koordinaatio.
- Koordinaattori linkki toimijoiden välillä ja toimijoita yhteen kokoava taho.

• Yhdistystoiminnan ja yhdistysten palveluiden suunnitelmallinen integroiminen osaksi palvelujen ja tuen kokonaisuutta:

- Laajan yhdistyskentän paikallisen ja alueellisen tunnettavuuden lisääntyminen.
- Kootusti tietoa alueellisista ja paikallisista palvelu- ja tukitarpeista, joihin voidaan vastata järjestö- ja yhdistisyhteistyötä kehittämällä.

• Yhteisen kohderyhmän, kiinnostuksenkohteen ja tavoitteen jakaminen.

• Motivaatio ja valmius yhteistyön tekemiseen:

- Kilpailuasteleman välttäminen ja yhteistyöosaamisen vahvistaminen.
- Yhdistyksen osaava ja hyvä johtaminen.
- Kuntatoimijoilta toivotaan aktiivista roolia yhteistyön.

• Yhdistysten rahoitukseen ja toimintaedellytysten tukemiseen liittyvät päätökset ja linjaukset:

- Yhteistyöhön kannustavat rahoitusmallit.
- Poliittiset, pitkäjänteiset linjaukset yhdistystoiminnan avustuksiin liittyen.

Alueellisesti toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä haastavia ja estäviä asioita, nostoja avovastauksista

• Vuorovaikutukseen, tiedonkulkuun sekä toimijoiden kohtaamiseen ja verkostoitumiseen liittyvät haasteet:

- *Kasvottomuus. Tapaamiset siirtyneet paljon teamsiin, toisaalta helpottavat osallistumista, mutta muu keskustelu jää, kasvot jäävät uupumaan.*
- Toimijoiden suuri määrä ja tiedon hajanaisuus.
- Ei koottua tietoa alueen yhdistystoimijoista, yhteystiedoista, kohderyhmistä, toiminnasta, toimintatavoista tai hankkeista.
- Ei ole kutsuttu mukaan yhteistyöhön tai verkostoon (kutsun odottaminen vs. aktiivinen verkostoituminen).
- Tunnetaan vain oman paikkakunnan yhdistyksiä ja korkea kynnys muihin tutustumiseen sekä ylipaikkakuntaiseen verkostoitumiseen.
- Verkostojen paljous – ei tietoa, missä verkostoissa olisi tärkeää olla mukana.

• Yhdistyksen omien toimintaedellytysten varmistamiseen pyrkiminen sekä toimintakulttuurien ja toimintatapojen erilaisuus:

- Yhdistyksen oman edun tavoittelu ja toimijoiden välinen kateus.
- Kilpailu rahoituksesta ja toimitiloista.
- Järjestöjen erilaisuus ja monimuotoisuus – ei tunneta toisten yhdistysten toimijoita, toimintaa tai toimintamuotoja ja –tapoja.
- Kohderyhmien erilaisuus, jolloin käytännön toimintaa koskevat kysymykset ja yhteistyötarpeet erilaisia.
- Yhdistysten organisoitumismuotojen erilaisuus.
- *Nykyinen järjestöjako ja yhteistyörakenne ei sovi kaikille. Ei ole paikkaa tavata muita toimijoita ja sitoutua yhteistyöhön.*
- *Nykyisin on sitouduttu vain teamsiin.*

• Pohjois-Pohjanmaan alueen laajuus ja pitkät välimatkat:

- Yhdistysten kiinnittyminen omaan lähialueeseen.
- *Jos alueellisella tasolla toimivien yhdistysten välistä yhteistyötä koordinoidaan isosta kaupungista käsin --> voi tuntua etäiseltä. Pitäisi tasaisesti huomioida eri maantieteellisiä alueita.*
- Huonot kulkuyhteydet.

• Yhteistyön koordinoimattomuus sekä yhteistyön jäsentymättömyys ja satunnaisuus:

- Ei tietoa yhteyshenkilöistä.
- *Kiire ja suunnitelmallisuuden puute.*
- *Järjestöjä paljon, mutta järjestöjen välisen yhteistyön koordinointiin ei paljon resursseja.*
- Ei organisaatiota / rakennetta, johon yhdistysten välinen yhteistyö voisi kiinnittyä (mm. perhekeskustoiminnan jäsentymättömyys).
- Alueellista yhteistyötä tukevat koulutukset, kehittämishankkeet, tiedonjako ja ideointitilaisuudet satunnaisia ja kertaluontoisia.

• Resurssien vähäisyys:

- Yhdistysten resurssien ja voimavarojen vähäisyys (aika, toimijoiden vähäisyys, kustannusten kasvu, niukkeneva rahoitus).
- Tilojen puute tai toimintaan sopimattomuus.
- Rahoituksen projektiluonteisuus, joka ei mahdollista toiminnan jatkumon turvaamista ja pitkäjänteistä kehittämistä.
- Järjestöjen rahoitusmekanismit eivät selkeästi tue eikä kannusta yhteiskehittämiseen tai yhteistyöhön.

Asioita, joissa yhdistykset haluaisivat tehdä yhteistyötä muiden yhdistysten kanssa

avovastaukset N=85, aineistoviittaukset N=253

• Yhteisten tapahtumien ja tilaisuuksien sekä toiminnan yhdessä järjestäminen:

- *Yhteiset tapahtumat, tilaisuudet, luennot, koulutukset ja asiantuntijuuden jakaminen, joka tukee yhdistysten kohderyhmää ja heidän tavoittamista, on hyvä toteuttaa yhteistyössä.*
- Yhteisiä jäseniltoja ja vapaaehtoisten virkistystoimintaa.
- Harrastus- ja kerhotoimintaa, retkiä, kurseja, leirejä...

• Resurssien ja yhdistysten erityisosaamisen tehokkaampi hyödyntäminen:

- Yhteisiä vertaisryhmien kokoontumisia.
- Tilojen yhteiskäyttöä ja kustannusten jakamista.
- *Yhteinen tapahtumien ja toimintojen suunnittelupalaveri kaksi kertaa vuodessa (pääallekkäisyyksien vähentäminen, yhteistoiminnan suunnittelu).*
- *Kokonaisvaltaista asukkaiden auttamista ja tukemista.*
- Tasavertaiselle kumppanuudelle perustuvaa hankeyhteistyötä, yhteiskehittämistä sekä yhteistyötä.
- Asiantuntijaosaamisen jakaminen esim. koulutusyhteistyö.
- Osaamisen jakaminen esim. työparitoiminta ja oman toiminnan toisen yhdistyksen toiminnoissa esittelemisen.

• Viestintään ja markkinointiin liittyvä yhteistyö:

- Yhteiset infotilaisuudet ja toimintojen esittelytilaisuudet
- Yhteiset viestintäkampanjat
- Yhteiset tiedotteet

• Edunvalvontaan liittyvä yhteistyö:

- Järjestöjen toimintaedellytysten ja elinvoimaisuuden tukemiseen liittyvää vaikuttamistyötä.
- Edunvalvonta ja vaikuttamistyö päättäjien suuntaan.

Miten yhdistysten välistä yhteistyöstä tulisi tukea ja edistää avovastaukset N=79, aineistoviittaukset N=184

Miten yhdistysten välistä yhteistyöstä tulisi tukea ja edistää, nostoja avovastauksista

•Yhdistysten kohtaamisen ja verkostoitumisen mahdollistaminen sekä yhteistyön suunnitelmallinen koordinaatio ja selkeä yhteistyörakenne:

- Yhdistysten puheenjohtajien verkostoituminen edistää yhteistyötä.
- Kaupungin / kunnan / kuntien yhdessä järjestämiä yhdistysten yhteisiä tilaisuuksia, foorumeita, järjestömessuja tai keskustelutilaisuuksia, missä voi kohdata toisia toimijoita kasvotusten ja tulla tutuksi -> luottamuksen syntyminen puolin ja toisin.

Järjestöyhdyshenkilö/hyvinvointikoordinaattori avainasemassa.

Yhteistyö ei onnistu ilman koordinoitua eikä välttämättä sittenkään.

Vaatii koordinoivan tahon aktiivisuutta ja tasapuolista suhtautumista eri yhdistyksiin

Kunnan tuella palkattu yhteyshenkilö.

Ei eri toimijoiden päällekkäistä toimintaa (esim. kunta, Pohde, P-Psotu).

Tähän pitäisi jotenkin saada selkeyttä ja yhdessä tekemisen meininkiä.

Nyt tuntuu, että jokainen kehittää vähän omassa hankkeessaan/toimessaan eikä yhteistyö toimi tai ainakaan välity toimijoille asti.

•Yhteistyöhön kannustaminen taloudellisella tuella sekä yhteistyön mahdollistavilla rahoitusmalleilla:

- Yhteistyötä edistävät taloudelliset kannustimet ja rahoitusmallit.
- Avustusprosessien aikataulujen järkevöittäminen (hakuajat, päätöksentekovaihe, raportointi).
- Yhteisprojektien ja -toimintojen rahoittaminen niin, että pienetkin yhdistykset voisivat niihin osallistua.

•Asianmukaisten ja erilaiseen toimintaan soveltuvien edullisten / maksuttomien toimitilojen tarjoaminen:

Yhteiset tilat olisivat paras keino yhteistyön lisäämiseksi, näin myös erilaiset asiakkaat saisivat monipuolisempaa ohjausta ja tukea.

Tilat myös syrjäkylille -> ei keskittämistä vain keskustoihin.

"Yhdistystalon" (esim. kirjasto) hyödyntäminen eri yhdistysten toiminnassa (atk-laitteiden käyttömahdollisuus, tilojen helppo saaminen, yhdistysten asiakirjojen säilytysmahdollisuus, kohtuuvuokra, kahvitusmahdollisuus).

•Viestinnän, tiedonkulun ja vuoropuhelun tehostaminen:

- Yhteen koottua, helposti löydettävää tietoa toimijoista sekä eri verkostoista.
- Yhteisesti sovitut käytännöt ja tiedotuskanavat yhdistystoiminnasta tiedottamiseen (yhdistysten kesken sekä kuntien ja Pohteen kanssa).
- Lähellä.fi-alustan hyödyntäminen ja edelleen kehittäminen.

•Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan tukeminen ja kehittäminen sekä vapaaehtoistoiminnan arvostuksen lisääminen:

- Yhdistysrajat ylittävän vapaaehtoistoiminnan kehittämistä.
- Vapaaehtoistoimijoiden ikääntyminen – miten nuoria mukaan toimintaan?
- Vapaaehtoistoimijoiden yhteisiä virkistytymistilaisuuksia.
- Vapaaehtoistoimijoiden yhdessä muistaminen.

•Yhdistysten yhteistoiminnan lisääminen ja resurssien yhdistäminen:

- Tapahtumien, luentojen, teemailtojen, kerho- ja harrastetoimintojen yhdessä järjestäminen.
- Yhteiset järjestötoimintakoulutukset esim. yhdistysten hallituksen jäsenille tai esim. ensiapukoulutuksia yhteistyössä Pohteen kanssa.

Yhdistysten väliseen yhteistyöhön liittyviä johtopäätöksiä ja kehittämisehdotuksia:

Yhdistysten välistä yhteistyötä tukee:

- Toimijoiden välinen tuttuus ja toisten toimintojen tunteminen,
- yhdistystoimijoiden oma aktiivisuus verkostoitua,
- yhdistysten yhteistyökykyisyys ja hyvä yhteishenki sekä
- yhteisen kohderyhmän ja tavoitteen jakaminen.

Yhdistysten välisen yhteistyön tueksi kaivataan palkattuja yhdistysammattilaisia / koordinaattoria yhteistyötä käynnistämään, tukemaan ja kehittämään:

- Yhdistysyhteistyötä tukee suunnitelmallinen, selkeästi jonkun tehtäväksi määritetty koordinaatio sekä koordinoivan tahon aktiivinen rooli.
- Kunnalta toivotaan aktiivista roolia yhdistysyhteistyön tukemisessa ja mahdollistamisessa.

Yhdistysten välistä yhteistyötä edistävät myös:

- Yhteistyöhön kannustavat ja sen mahdollistavat järjestöavustukset sekä
- Järjestötalot ja muut yhdistyksen käyttöön tarkoitetut toimitilat.

Viestinnällinen yhteistyö yhteistyötä tukemassa:

- Koottua, helposti löydettävää tietoa yhdistystoimijoista, -toiminnoista sekä yhteistyöverkostoista.

Yhdistysten resurssien ja voimavarojen riittävyys nyt ja tulevaisuudessa:

- Yhdistysten resurssien ja voimavarojen yhdistäminen ja yhteistoiminnan kehittäminen.
- Yhdistyskentän moninaisuuden ja toimijoiden sekä toimintojen erilaisuuden tunnistaminen sekä vapaaehtoistoiminnan arvostuksen lisääminen.
- Mistä ratkaisu yhdistysaktiivien ja vapaaehtoistoimijoiden ikääntymiseen? Mistä saadaan nuoria mukaan yhdistystoimintaan?

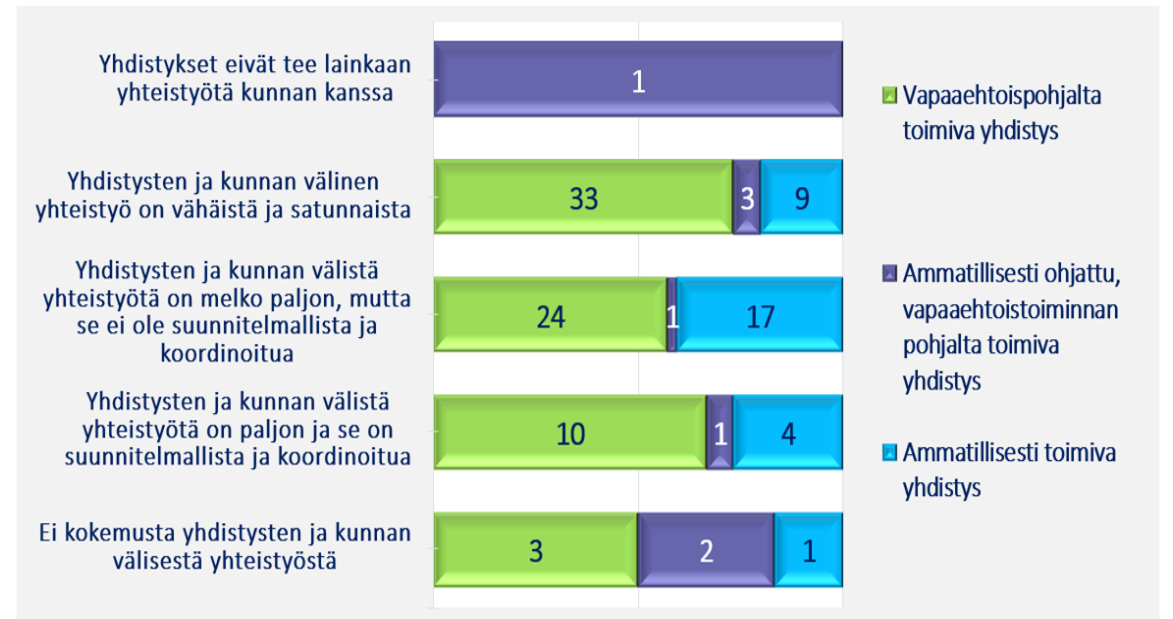
Kokemuksia yhdistysten ja kunnan väliseen yhteistyöhön liittyen

Yhdistysten kokemuksia yhdistysten ja kunnan välisen yhteistyön toteutumisesta N=109

Kokemuksia yhdistysten ja kunnan välisen yhteistyön toteutumisesta omalla toiminta-alueella yhdistysmuodoittain vertailtuna, N=109

Yhdistysten kokemuksia yhdistysten ja kunnan välisen yhteistyön toteutumisesta, nostoja avovastaukset

Toimii:

- Tapahtumayhteistyö toimivaa
- Yhdistystoiminnasta tiedottaminen kunnan kotisivujen kautta
- Kunta yhteistyön mahdollistajana (tapahtumayhteistyö, tilojen käyttömahdollisuus, avustustoiminta, yhteistyö järjestöalojen kanssa, lähidemokratiatoimintakunta)
- Oulun kaupungin kanssa yhteistyön pitkä perinne ja yhteistyö toimivaa eri palveluiden kanssa

Vaatii huomiota:

- Yhteistyön suunnitelmallisuus ja toteutus vaihtelee kunnan työntekijäkohtaisesti, toimijakohtaisesti, toimialakohtaisesti sekä hallintoalakohtaisesti.
- Yhteistyön hajanaisuus ja lyhytkestoisuus
- Sote-uudistus yhteistyötä haastamassa:
 - Yhteistyörakenteiden uudelleen organisoituminen
- Palveluiden yhteiskehittämisen vähäisyys ja satunnaisuus sekä kokemusasiantuntijoiden potentiaalin hyödyntämättömyys
- Avustuksiin ja tilojen käyttöön liittyvää yhteistyötä ja vuoropuhelua lähinnä
- Kunnasta järjestöihin päin tapahtuvaa yksisuuntaista tiedottamista
- Kunnan passiivinen rooli yhteistyöaloitteen tekijänä
- Yhdistystoiminnan arvostuksen puute

Jotakin muuta:

- Järjestö- ja hyvinvointikoordinaattorit tärkeässä roolissa yhteistyön edistämiseksi.

Yhdistys-kuntayhteistyötä tukevia ja edistäviä asioita

Asioita, jotka tukevat ja edistävät paikallisella tasolla toimivien yhdistysten ja kunnan välistä yhteistyötä
avovastaukset N=66, aineistoviittaukset N=152

Asioita, jotka haastavat ja estävät paikallisella tasolla toimivien yhdistysten ja kunnan välistä yhteistyötä avovastaukset N=63, aineistoviittaukset N=131

Paikallisesti toteutuvaa yhdistys-kuntayhteistyötä tukevia ja edistäviä asioita, nostoja avovastauksista

Kunnan aktiivinen rooli vuorovaikutuksessa ja yhteistyön koordinaatiossa:

- Kunnan toimijoiden aktiivisuus, aloitteellisuus ja helposti lähestyttävyyys (mm. tieto yhteyshenkilöistä ja heidän yhteystiedoista).
- Järjestöyhteistyön selkeä rakenne: järjestöjen säännöllinen yhteen kokoaminen, kuuleminen ja yhteistyöstä selkeästi sopiminen.
- Yhteydenpidon ja yhteistyön vastavuoroisuus.
- Hankeyhteistyö yhteistyön mahdollisuuksia näkyväksi tekemässä ja edistämässä.
- Yhdistysten asiantuntijuuden tunnistaminen ja hyödyntäminen.
- Asukastupaverkostot Oulussa, Vanhus- ja vammaisneuvostot.

Toimijoiden aktiivisuus, toisiinsa tutustuminen sekä verkostoituminen:

- Henkilökohtaiset suhteet edistävänä tekijänä.
- Verkostot kohtaamisen ja tiedonjaon areenana.
- Verkostoitumismahdollisuuksien näkyväksi tekeminen ja niistä tiedottaminen.
- Yhteiset tapaamiset ja työpajat.
- Toimijoiden ja toiminnan tutuus (kohtaamiset ja vierailut, toimintaan jalkautuminen).

Selkeästi sovittu, suunnitelmallinen koordinaatio ja koordinaatiotehtävää hoitava työntekijä:

- Koordinaatiotehtävästä ja vastuista sopiminen, vastuuhenkilöin nimeäminen sekä koordinaatiotehtävän suunnitelmallinen toteuttaminen
- Riittävästi resurssia koordinaatiotehtäviin kunnalle ja yhdistyksille
- Yhdyshenkilön aktiivisuus ja tehtävään sitoutuminen

Riittävät resurssit ja yhdistysten toimintaedellytysten tukeminen:

- Taloudelliset kannustimet ja tuki (avustukset).
- Tilojen käytön mahdollistaminen (ml. Järjestö- ja kumppanuustaloyhteistyö)

Resurssien yhdistäminen ja yhdessä toimiminen:

- Kustannusten jakaminen
- Yhteiset tapahtumat ja yhteistoiminta
- Toiminnan monipuolistuminen

Paikallisesti toteutuvaa yhdistys-kuntayhteistyötä haastavia ja estäviä asioita, nostoja avovastauksista

Kunnissa ei tunnisteta yhdistysyhteistyön merkityksellisyyttä ja yhteistyö sekä vuorovaikutus on kunnan puolelta suunnittelematonta ja koordinoimatonta:

- Yhteistyön satunnaisuus ja säännöllistä yhteistyötä tukevien käytäntöjen puute (esim. säännölliset yhdistystapaamiset).
- Verkostojen pirstaloituminen ja moninaistuminen sote-uudistuksen myötä sekä kuntaorganisaation toimintojen uudelleen organisoitumisen myötä.
- Yhdistyksillä ei tietoa kenen puoleen yhteistyöasioissa tulisi kääntyä.
- Kuntatoimijoiden passiivisuus yhdistysyhteistyön rakentamiseen ja kehittämiseen.
- Vuoropuhelun kuntavetoisuus ja yhdensuuntaisuus.
- Yhdistysyhteistyön mahdollisuuksien tunnistamattomuus.
- Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan arvostuksen puute.
- Ei organisaatiota / rakennetta, johon yhdistysyhteistyö voisi kiinnittyä sekä koordinaatiosta vastaava henkilö puuttuu.
- Ilman päätoimista kunnan järjestöyhdyshenkilöä yhteistyö ei kunnassa etene ja yhteistyö syvene.

Yhdistystoimijoiden erilaiset valmiudet yhteistyöhön osallistumiseen:

- Kaikilla yhdistyksillä ei tarvetta tai valmiutta yhteistyöhön.
- Yhteistyötaitojen puute, kateus ja kilpailu, henkilökemioihin liittyvät haasteet, puoluepoliittiset näkökulmaerot.
- Toimijoiden vähäisyys ja pelko yhteistyön mukanaan tuomista velvoitteista.
- Toiminta-alueiden erilaisuus.

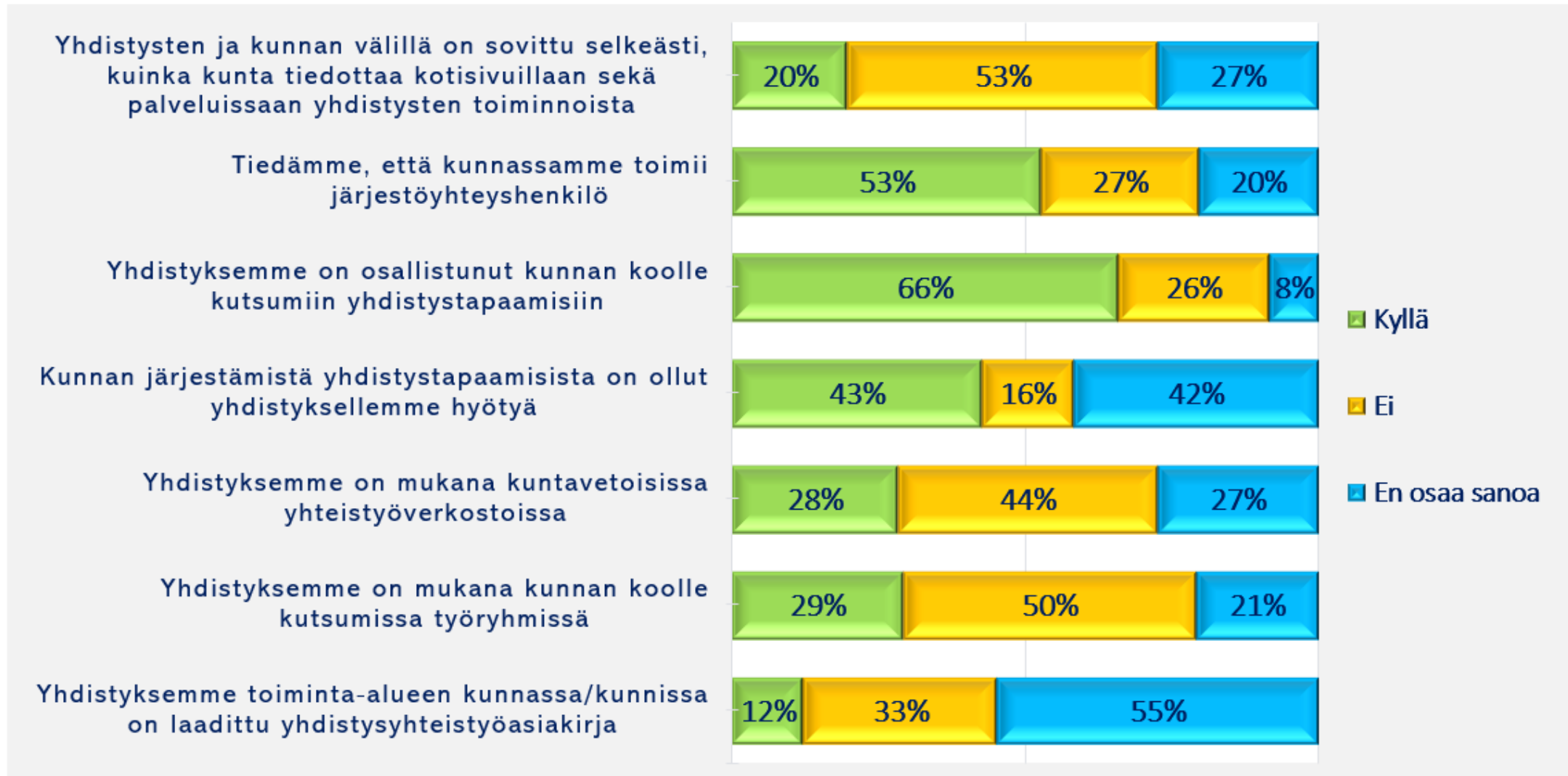
Resurssien ja toimitilojen riittämättömyys sekä rahoitusmalleihin liittyvät epäselvyydet:

- Resurssipula (taloudelliset resurssit, työaikaresurssit, tilaresurssit, osaaminen ja asiantuntijuus).
- Taloudellinen epävarmuus.
- Rahoitusmalleihin liittyvät muutokset ja epäselvyydet, avustuskokonaisuuksien uudelleen rakentuminen ja monimutkaistuminen (mm. hyvinvointialue – kunta).
- Yhteiskehittämisen ja hankeyhteistyön vähäisyys.
- Toimitiloihin liittyvät haasteet ja puutteet.

Toimijoiden välisen viestinnän ja tiedonkulun haasteet:

- Pirstaleinen ja monikanavainen viestintä.
- Tiedonkulun hitaus ja jaetun tiedon ulkopuolelle jääminen.
- Ei tietoa yhteistyömahdollisuuksista löydettävissä.
- Tiedotusyhteistyön systemaattinen kehittäminen ja tehostaminen (mm. Lähellä.fi-palvelu).
- Yhteistyötä ja toimijoiden keskinäisen tiedonvaihdonkanava ja –alusta puuttuu.

Yhdistys-kunta-yhteistyörakenteisiin liittyviä väittämiä N=108

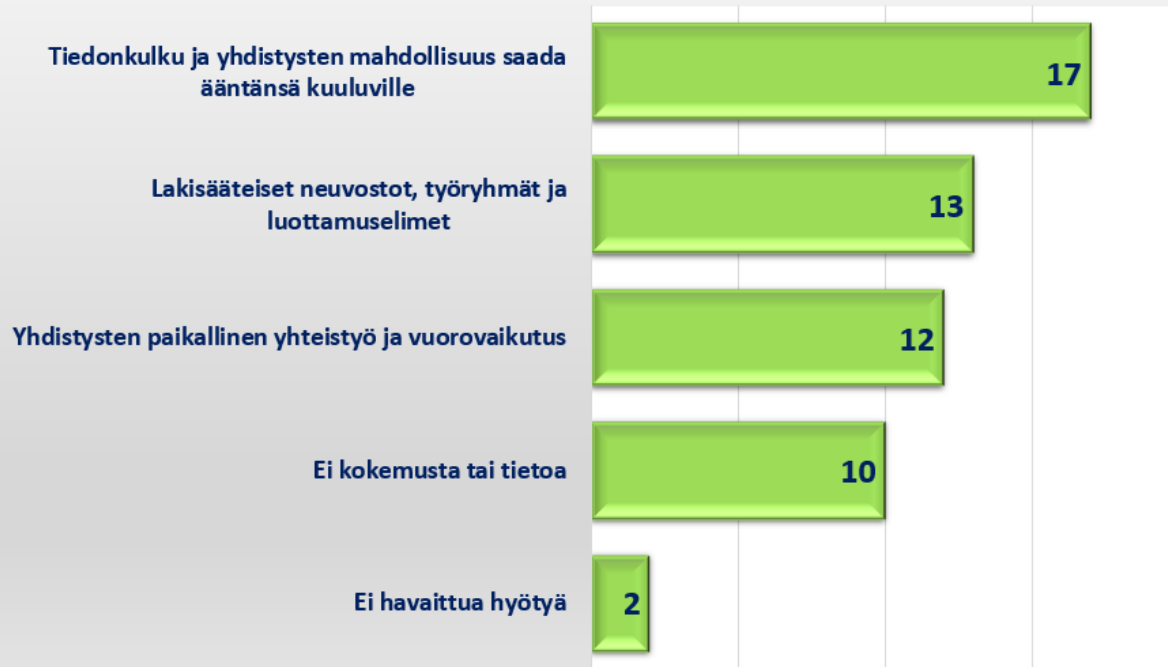

Yhdistys-kunta-yhteistyöhön liittyvät väittämät, nostoja avovastauksista

- Yhdistysyhteistyötä ohjaava asiakirjoja ei ole laadittu monessakaan kunnassa tai ainakaan näistä ei ole vastaajilla tietoa.
- Asiakirjaan tehtyjen kirjausten koetaan olevan yleisluontoisia, jolloin kirjauksilla ei koeta juuri olevan käytännön merkitystä.
- Yhdistykset osallistuvat kunnan koollekutsumiin työryhmiin, kuten mm. vanhus- ja vammaisneuvostoihin tai muihin toimialakohtaisiin työryhmiin.
- Tiedostusyhteistyötä haastaa se, ettei tiedotettavista asioista tai tiedotuskanavista ole selkeästi sovittu.
- Yhdistykset osallistuvat kuntavetoisiin yhteistyöverkostoihin kuten asukastupa-, lähidemokratiatoimikunta-työllisyys-, päihde- ja mielenterveys- sekä elämänkaariverkostoihin.
- Yhdistystapaamisiin osallistumista haastaa tiedon puute ja tapaamisten järjestämisen ajankohtaan liittyvät haasteet.
- Yhdistyksillä on tietoa kunnan järjestöyhteyshenkilöstä, mutta käytännöntason yhteistyö yhdyshenkilön ja yhdistysten välillä ollut vähäistä.
- Järjestöyhdyshenkilöllä ei riittävästi aikaa yhdistisyhteistyön hoitamiseen.

Yhdistysten kokemuksia yhdistysten edustuksellisesta osallisuudesta kuntavetoisissa työryhmissä ja verkostoissa

Asioita, jotka toimivat hyvin yhdistysten edustuksellisessa osallisuudessa kuntavetoisissa työryhmissä ja verkostoissa avovastaukset N=39, aineistoviittaukset N=54

Asioita, jotka eivät toimivat yhdistysten edustuksellisessa osallisuudessa kuntavetoisissa työryhmissä ja verkostoissa avovastaukset N=30, aineistoviittaukset N=42

Yhdistysten kokemuksia yhdistysten edustuksellisesta osallisuudesta kuntavetoisissa työryhmissä ja verkostoissa, nostoja avovastauksista:

Toimii:

Tiedonkulku ja yhdistysten mahdollisuus saada ääni kuuluviin:

- Riittävästi erilaisia toimijoita mukana tapaamisissa.
- Edustajan aktiivisuus osallistumisessa ja tiedon jakamisessa.
- Vaikuttamismahdollisuus, kuulluksi tuleminen mahdollisuus, yhdistysten näkökulman esiin tuominen.

Lakisääteiset neuvostot, työryhmät, luottamuselimet:

- Lakisääteiset neuvostot ja työryhmät toimivat.
- Vammais- ja vanhustyönneuvostot.

Yhdistysten paikallinen yhteistyö ja vuorovaikutus:

- Omasta aktiivisuudesta kiinni.
- Yhdisten keskinäinen vuorovaikutus tärkeää.

Ei toimi:

Vuorovaikutuskanavien uudelleen rakentuminen ja vuorovaikutuksen vastavuoroisuus:

- Toimivien vaikutus-, vuoropuhelu- ja yhteistyökanavien katkeaminen sote-uudistuksen myötä. Ainoa tapa toimia yhteisten rakenteiden puuttuessa on yhdistyskohtainen yhteydenotto ja yhteistyön rakentaminen.
- Kuntavetoista ja virkamiesvetoista, joka tuo tunteen asioiden kunnan näkökulmasta käsittelemisestä.
- Työryhmän tavoitteet ja tehtävät kuntaorganisaation toiminnasta nousevia.

Tiedonkulku:

- Ei tietoa edustuksellisista ryhmistä, yhdistysten edustajista tai perusteita miten heidät on valittu.
- Tiedonkulun kanavana elämänkaariverkostot, joihin eivät kaikki yhdistykset kuulu.
- Tiedottamisen kuppikuntaisuus ja pienen piirin tiedottaminen.

Aktiivisten edustajien löytäminen ja yhteisiin tapaamisiin osallistuminen:

- Isojen toimijoiden valitseminen.
- Aktiivisten toimijoiden vähäisyys.

Muut huomiot ja kehittämissuhteet yhdistysten edustukselliseen osallisuuteen liittyen

Muut huomiot ja kehittämissuhteet yhdistysten edustukselliseen osallisuuteen liittyen avovastaukset N=25, aineistoviittaukset N=59

Lisää tietoa yhdistysten edustuksellisuudesta, edustajien valintamenettelyistä sekä edustajista ja heidän roolistaan suhteessa muihin yhdistyksiin

20

Yhdistystoimijoiden edustuksellisen osallisuuden suunnitelmallinen kehittäminen

17

Toimivaksi havaittujen yhteistyökäytäntöjen, -mallien ja -ryhmien toiminnan jatkaminen ja niiden systemaattisempi hyödyntäminen yhteistyörakenteiden uudelleen organisoitumisen vaiheessa

13

Yhdistysten omien resurssien vähäisyys ja yhdistyskohtaiset toimintaedellytysten tukitarpeet

5

Ei tietoa / ei osaa sanoa

4

Muut huomiot ja kehittämis ehdotukset yhdistysten edustukselliseen osallisuuteen liittyen, nostoja avovastauksista

Lisää tietoa yhdistysten edustuksellisuudesta, edustajien valintamenettelyistä sekä edustajista ja heidän roolistaan suhteessa muihin yhdistyksiin:

- Aidon tasapuolisen osallisuuden mahdollistaminen kaikille yhdistyksille.
- Edustuksellisen roolin ja tehtävien avoimuus ja tasapuolisuus.
- Lisää tietoa edustuksellisista tehtävistä:
 - Mihin valitaan, miten valitaan, edustajien tehtävistä, tietoa laajasti yhdistyksille valituista edustajista.
- Järjestöedustajien tulee välittää tietoa muille yhdistyksille niistä pöydistä, joissa ovat mukana järjestöjä edustamassa.

Yhdistystoimijoiden edustuksellisen osallisuuden suunnitelmallinen kehittäminen:

- Miten kuntakohtaisista vaihtelevista käytännöistä yhtenäisempiin käytäntöihin?
- Edustuksellisen osallisuudelle selkeät tavoitteet, yhdistysten aito kuuleminen ja osallisuuden mahdollistaminen.
- Edustuksellisen osallisuuden kehittäminen yhdessä yhdistyksen ja kuntatoimijoiden kesken.

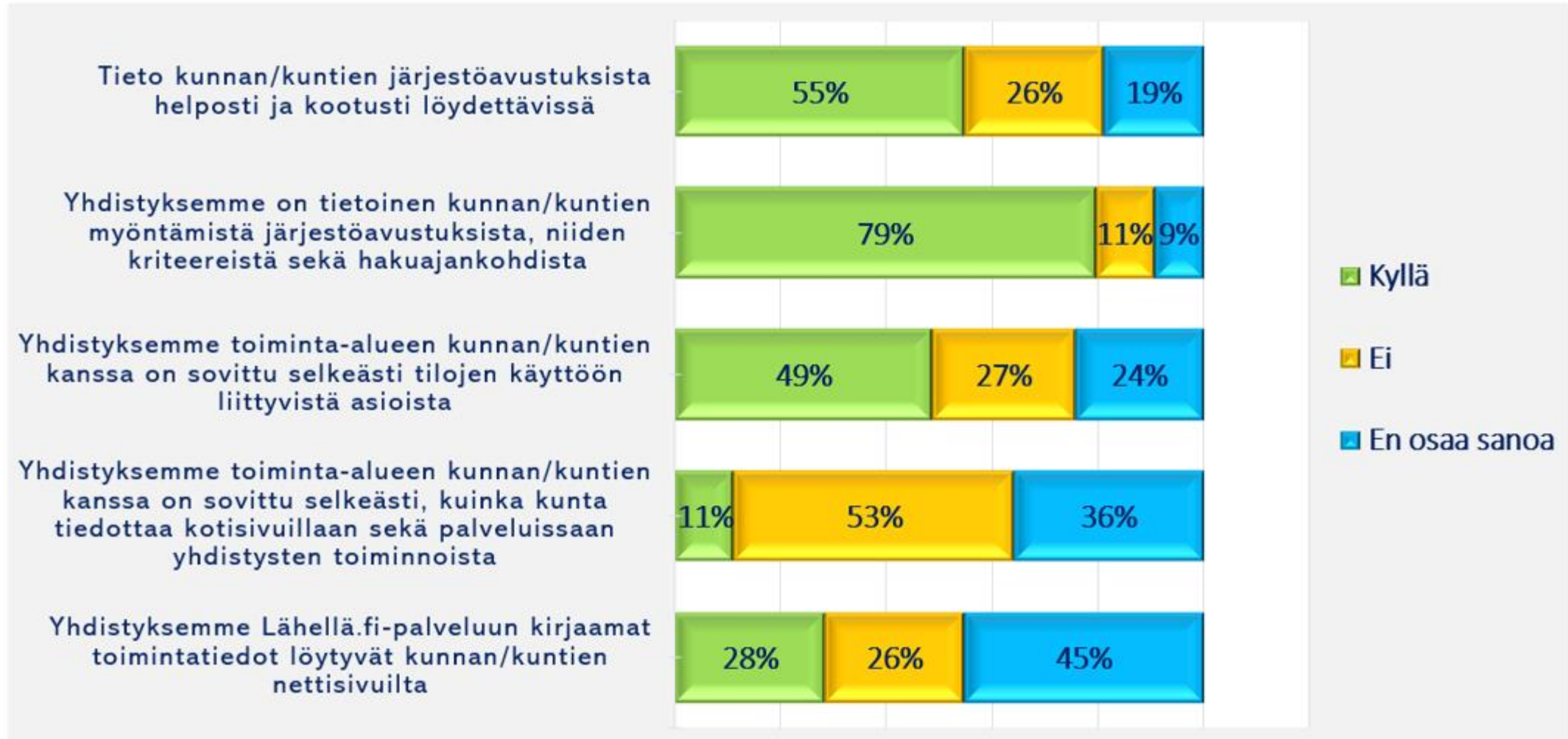
Toimivaksi havaittujen yhteistyökäytäntöjen, -mallien ja –ryhmien toiminnan jatkaminen ja niiden systemaattisempi hyödyntäminen yhteistyörakenteiden uudelleen organisoimisen vaiheessa:

- Toimivien yhteistyörakenteiden jatkuvuuden turvaaminen.
- Toimivaksi havaittujen yhteistyökäytäntöiden levittäminen hyvinvointialueen eri kuntiin.
- Vaikuttamistoimielinten asiantuntijuutta ei osata hyödyntää kehittämistyössä ja päätöksenteossa.
- Toimivien perhekeskustyöryhmien toiminnan lakkauttaminen/tauolle jättäminen.

Yhdistysten omien resurssien vähäisyys ja yhdistyskohtaiset toimintaedellytysten tukitarpeet:

- Palkatun henkilöstö vähäisyys yhdistyksissä työryhmätyöskentelyyn osallistumisen esteenä.
- Arjen yhdistystoiminnan pyörittäminen vie kaiken ajan.

Kunnan järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyviä väittämiä N=107

Yhdistysten kokemuksia kunnan järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyen, nostoja avovastauksista

Tilojen käyttöön liittyvät asiat:

- Tiedon pirstaleisuus ja vaikeasti löytäminen.
- Tilojen käyttömaksuihin liittyvät erilaiset toimintatavat toimijakohtaisesti (mm. tilojen maksullisuus / maksuttomuus käyttäjäryhmästä riippuen).

Yhdistysten toimintatietojen siirtyminen Lähellä.fi-palvelusta kunnan nettisivuille:

- Vaihtelevat käytännöt kunnittain.
- Kunnan nettisivuilla olevan tiedon päivittämisen haasteet.
- Rajapintayhteydet Lähellä.fi-palvelun ja kunnan nettisivujen kanssa eivät toimivat (mm. asiasanahakuun liittyvät haasteet).
- Kaikilla vastaajilla ei tietoa Lähellä.fi-palvelusta.

Kunnan kanssa sovittu selkeästi, kuinka kunta tiedottaa kotisivuillaan ja palveluissaan yhdistysten toiminnoista:

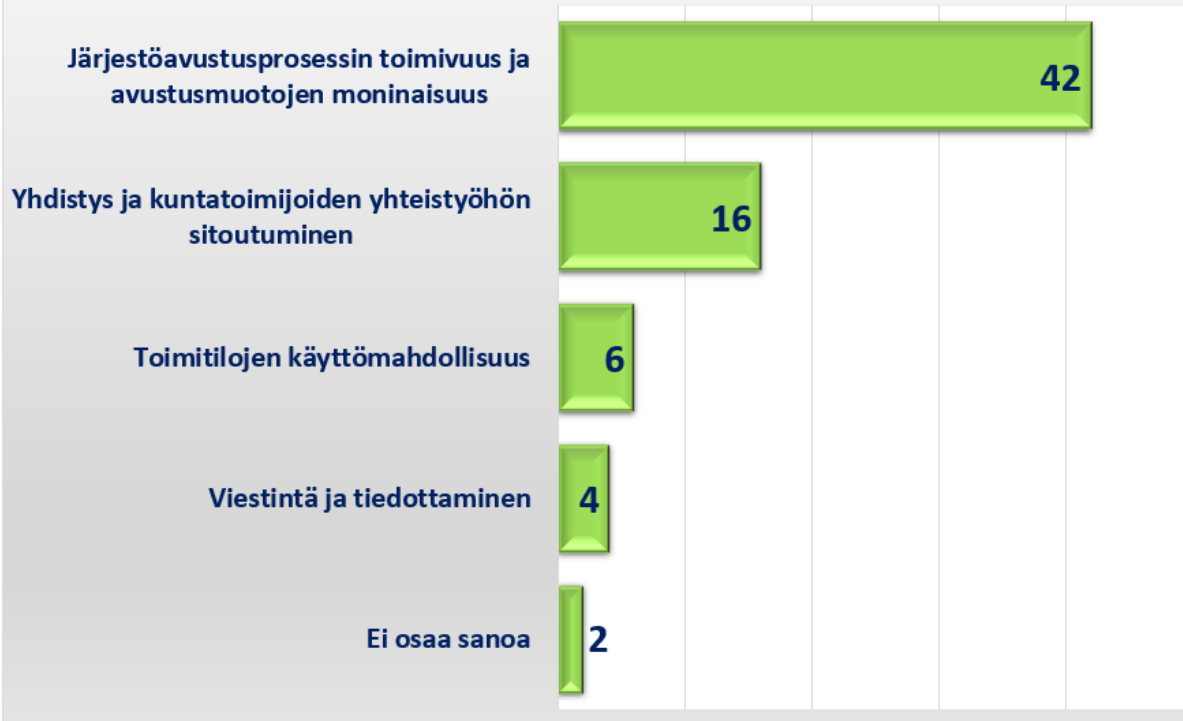
- Digikanavien hyödyntäminen.
- Kunta tiedottaa ja mainostaa kanavilla.
- Vaatii aktiivisuutta myös yhdistyksiltä.

Kunnan järjestöavustuksista kertovan tiedon löydettävyys:

- Kuntaorganisaation uudelleen organisoituminen sote-uudistuksen jälkeen on tuonut haasteita tiedon löydettävyyteen sekä avustuksista tiedottamiseen.
- Tietoa eri toimialojen avustuksista ei löydy kootusti kunnan nettisivuilta.
- Avustusmallien moninaisuus ja avustusten toimialakohtainen pirstaleisuus.
- Yhdistysten tietoisuutta kuntien järjestöavustuksista, niiden kriteereistä ja hakuajankohdista tulisi tukea: selkeämpää ja ajoissa tapahtuvaa viestintää, kriteerien läpinäkyvyyttä ja selkeyttä sekä muuttuneiden kriteereiden ymmärrettävää ja käytännönläheistä avaamista.

Yhdistysten kokemuksia kuntien järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyvistä asioista

Kuntien järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyviä asioita, jotka toimivat hyvin
avovastaukset N=45, aineistoviittaukset N=70

Kuntien järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyviä asioita, joita tulisi kehittää
avovastaukset N=43, aineistoviittaukset N=73

Yhdistysten kokemuksia kuntien järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyvistä asioista, nostoja avovastauksista

Toimii:

Järjestöavustusprosessin toimivuus ja

avustusmuotojen moninaisuus:

- Avustuksista tiedotetaan hyvin ja tieto on helposti saatavilla kunnan kotisivuilla.
 - Useammassa kunnissa selkeät avustusprosessit ja lähitukea saatavilla toimintaa koordinoivilta henkilöiltä.
- Järjestöavustuksia hyvin saatavilla ainakin toistaiseksi.
- Sähköinen hakeminen ja vaadittavat asiakirjat selkeästi näkyvissä.
- Kriteerien selkeys.
- Käyttämättömän avustuksen takaisinperintäkäytäntö toimiva.
- Alueellinen toimintaraja ja lähidemokratian avustus.

Toimitilojen käyttömahdollisuus:

- Tilojen maksuton käyttö.
- Tilojen varausjärjestelmät.

Yhdistys ja kuntatoimijoiden yhteistyöhön

sitoutuminen:

- Jäsenistö aktiivista.
- Yhteistyöhalukkuutta löytyy eri kunnan toimialoilta.
- Aktiiviset hyvinvointikoordinaattorit ja järjestöyhdyshenkilöt.

Ei toimi:

Tehokas tiedonkulku:

- Ei selkeää tiedotuskanavaa.
- Tieto ei kulje ajantasaisesti tai asioista tiedotetaan liian nopealla aikataululla (esim. avustusten hakuajat).
- Järjestöavustuskäytäntöjen kirjaaminen yhdistysyhteistyötä ohjaavaan asiakirjaan ja yhdistyksille tieto, mistä asiakirja löytyy.

Avustusperiaatteisiin liittyvien käytänteiden yhdenmukaistaminen toimialueittain, kunnittain sekä hyvinvointialueittain:

- Kuntien avustuskäytännöt eroavat paljon toisistaan, samoin kuin saman kunnan eri toimialojen avustuskäytännöt. Kuntien avustusperusteiden yhdenmukaistaminen?
- Kunta avustusta saa vain silloin, jos yhdistys on kuntaan rekisteröitynyt – ei voi toteuttaa toimintaa isommalla alueella.

Avustusprosessikäytänteiden selkeyttäminen ja avustusmuotojen kehittäminen yhdistysten monimuotoisuus huomioiden:

- Hakumenettelyjen yksinkertaistaminen ja kriteerien selkeyttäminen esimerkkikuvauksien avulla.
- *Ei ole selkeästi avattu mitä avustusta haetaan kunnalta ja mitä Pohteelta.*
- Päätökset saatava nopeammin.
- Avustuksia jaettaessa mm. järjestön koko huomioitava -> tasapuolisuus avustusten osalta (ml. vapaaehtoistoiminta).
- Sähköisen hakulomakkeen toimimattomuus.

Toimintaan soveltuvien, maksuttomien / edullisten toimitilojen riittävyys

Muita huomioita ja kehittämissuhteita kuntien järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyen

Muut huomiot ja kehittämissuhteen kuntien järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyen avovastaukset N=24, aineistoviittaukset N=47

Muita huomioita ja kehittämissuhteita kuntien järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyen – nostoja avovastauksista

Järjestöavustusprosessiin liittyvät asiat:

- Järjestöavustuksista ajoissa tiedottaminen.
- Tukea ja koulutusta avustusten hakemiseen.
- Järjestöavustusten päätöksentekoprosessin nopeuttaminen.
- Yhdistyksen luonteen muuttuminen yhä enemmän ammatilliseksi työksi ja ammattilaisten koordinoimaksi yhteistoiminnaksi. Vaatii erilaisia yhteistyötä tukevia toimintaedellytyksiä ja taloudellisia resursseja kuin vapaaehtoistoiminnan tukeminen järjestöavustuksilla.

Yhdenvertaisuuden huomioiminen:

- Uusien jakoperiaatteiden tarkastelu (tasapuolisuus, syrjimättömyys, yhdenvertaisuus) yhdistysten moninaisuus huomioiden.
- Avustusta myös yhdistyksen perustoiminnan kehittämistyöhön.

Toimitiloihin liittyvät asiat:

- Tiedotusta lisää käytettävissä olevista tiloista.
- Tilojen maksuttomuus.

Järjestölähtöisestä toiminnasta tiedottaminen:

- Tiedottaminen kattavasti erilaisesta järjestötoiminnasta.
- Järjestöyhteistyöstä kertova tieto omalle välilehdelle Oulun kaupungin sivuille.
- Yhdistysten tiedotteiden selkokielisyyden panostaminen.

Kuntatoimijoiden aktiivisuus yhdistystoimintaan tutustumisessa sekä yhteistyötarpeiden tunnistamisessa:

- Kunnan aktiivisempi rooli.
- Kuntapäättäjien yhdistystoimintaan tutustuminen.
- Vapaaehtoistyön merkityksen ymmärtäminen ennaltaehkäisevän työn kentällä sekä kansantalouden näkökulmasta.

Yhdistys-kuntayhteistyöhön liittyviä johtopäätöksiä

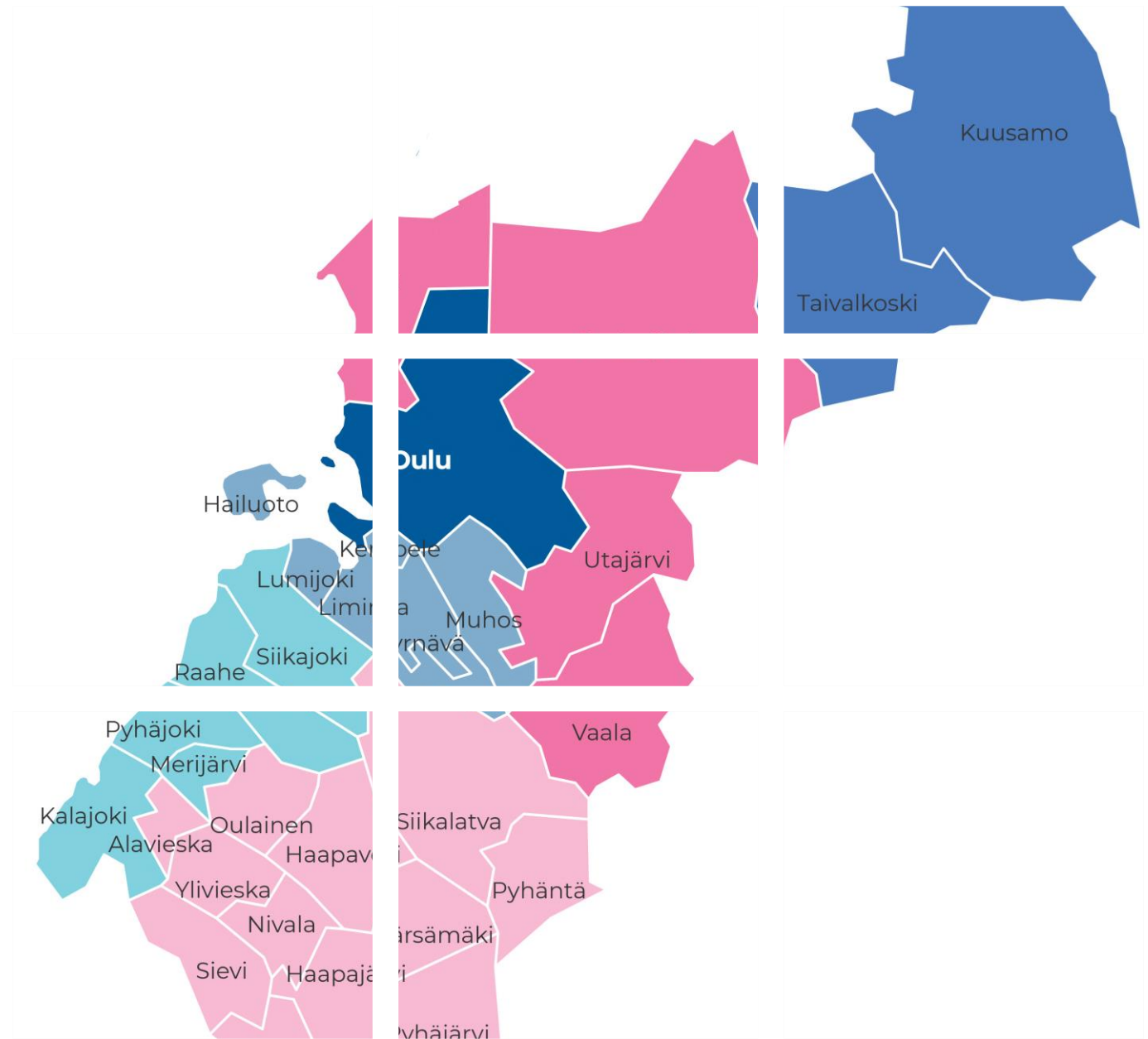
Toimintaympäristön muutokset haastavat yhteistyötä:

- **Olemassa olevien hyvin yhteistyökäytäntöjen ja vuoropuhelun katkeaminen tai tauolle jääminen:**
 - Toimintaympäristön muutosten myötä (Sote-uudistus ja kuntien toimintojen uudelleen organisoituminen) tutut yhteistyörakenteet ja vuorovaikutusareenat pirstaloituneet. Muutos tuonut mukanaan välitilan, jossa järjestöyhteistyölle ei tunnistettavissa kiinnekohtaa kuntaorganisaatiossa tai sen toimialueilla.
 - Henkilöstön vaihtuminen organisaatiomuutosten myötä. Yhdistyksillä ei tietoa henkilöistä, joiden kautta yhteistyöstä voi lähteä rakentamaan.
- **Sote-uudistus:**
 - Yhteistyörakenteiden sekä vuoropuhelukanavien uudelleen organisoitumisvaihe meneillään.
 - Yhteistyörakenteiden puuttuessa yhdistykset pyrkivät jatkamaan olemassa olevaa yhteistyötä henkilö- tai organisaatiokeskeisesti ”vanhalla tavalla” toimien.
 - Järjestöavustusmallien ja –käytänteiden uudelleen organisoitumisen vaihe meneillään:
 - Epätietoisuus mitä avustaa hyvinvointialue ja mitä kunnat.
 - Avustuskanavien moninaisuus, aikataulujen moninaisuus sekä kriteereiden epäselvyys ja päällekkäisyys.
- **Yhteistyö vaatii aktiivisuutta puolin ja toisin:**
 - Yhdistystoimijoiden ja –toiminnan näkyväksi tekemistä sekä aktiivista verkostoitumista.
 - Kuntapuolen toimijoiden aktiivisuutta yhdistisyhteistyön koordinoinnissa sekä suunnitelmallisessa eteenpäin viennissä:
 - Aktiivista yhteistyö mahdollisuuksista tiedottamista (yhdistystapaamiset, verkostot, työryhmät, yhdistysten edustuksellinen osallisuus).

Järjestö-kunta yhteistyöhön liittyviä kehittämiskohteita

- **Toimivaan järjestö-kunta yhteistyöhön tarvitaan selkeä rakenne:**
 - Nimetty kunnan järjestöyhdyshenkilö, jolla kiinnostusta ja aikaa tehtävää kohtaan.
 - Järjestöjen säännöllinen yhteen kokoaminen (yhdistystapaamiset), kuuleminen sekä yhteistyöstä sopiminen.
- **Yhdistysyhteistyöasiakirja**, johon on kirjattu pelisäännöt yhdistysten ja kunnan yhteistyölle
 - 55% järjestökyselyyn vastanneista ei osannut sanoa, löytyykö kunnasta yhdistisyhteistyöasiakirja
→yhdistyksille tietoa yhdistisyhteistyöasiakirjoista ja niiden sisällöistä (säännöllinen päivitys) sekä tieto siitä, mistä asiakirja löytyy.
- **Järjestöavustukset:**
 - Yhdistysten tietoisuutta tulisi tukea kuntien järjestöavustuksista, niiden kriteereistä ja hakuajankohdista:
 - selkeämpää ja ajoissa tapahtuvaa viestintää, kriteerien läpinäkyvyyttä sekä
 - muuttuneiden kriteereiden ymmärrettävää ja käytännönläheistä avaamista.
 - Yhdistykset tarvitsevat edelleen lisää tietoa siitä, mitä avustusta haetaan kunnalta ja mitä hyvinvointialueelta
- **Viestintä:**
 - Tiedotusyhteistyön systemaattinen kehittäminen ja sen tehostaminen (mm. Lähellä.fi-palvelun hyödyntäminen ja siitä tiedottaminen).

Kokemuksia yhdistysten ja Pohteen väliseen yhteistyöhön liittyen

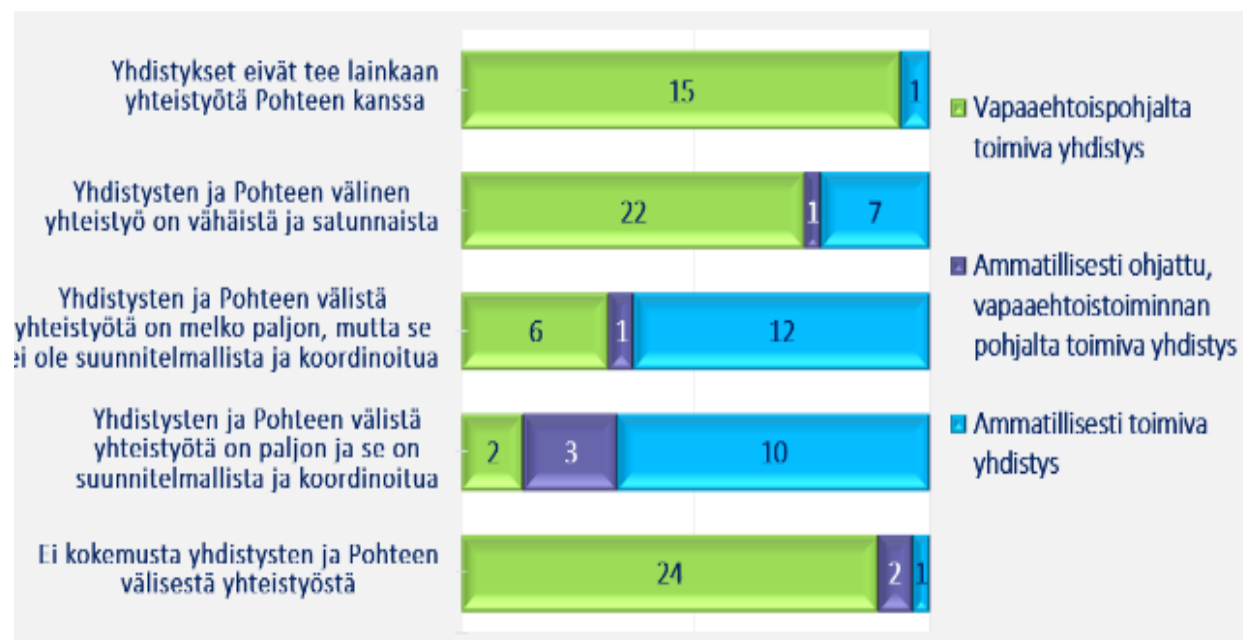

Yhdistysten kokemuksia yhdistys-Pohde-yhteistyöhön liittyen

Kokemuksia yhdistysten ja Pohteen välisen yhteistyön toteutumisesta omalla toiminta-alueella, N=109

Kokemuksia yhdistysten ja Pohteen välisen yhteistyön toteutumisesta omalla toiminta-alueella, N=109

Yhdistys-Pohde-yhteistyötä tukevia ja edistäviä asioita, nostoja avovastauksista

- Yhteistyöverkostot, yhteiset tapaamiset ja työpajat, suorat kontaktit palvelualueilla toimiviin työntekijöihin ja nimetyt yhteyshenkilöt.

Avoimet järjestöverkostot, joita tosin järjestöt itse vielä koordinoivat, mutta Pohteen hanketyön henkilöstö aktiivisesti mukana!

Säännölliset yhteistyötapaamiset.

- Koordinointi, selkeä vastuutaho ja vastuunjako, toiminnallinen ja taloudellinen tuki.

Suunnitelmallinen koordinaatio, joka on selkeästi jonkun tehtävä.

- Resurssien jakaminen.
- Taloudellisen kannustimet.
- Selkeä ja säännöllinen viestintä.
- Pohteen asiantuntijoiden saaminen puhumaan yhdistysten tilaisuuksissa, esim. potilasasiamies.
- Asiakasohjaus yhdistyksen toimintaan.
- Paikalliset kehittämispilotit, joissa Pohde tekee yhteistyötä yhdistysten kanssa.
- Osallistumismahdollisuus etänä.
- Kokemusasiantuntijuuden ja vertaistuen hyödyntäminen Pohteen palveluissa.

Yhdistys-Pohde-yhteistyötä estäviä ja haastavia asioita, nostoja avovastauksista

Ajankäytön haasteet, tiedon puute ja byrokraattisuus ja jäykkyys (esim. tietosuoja-asiat).

- Tiedonpuute.

Enemmän pitäisi puhua yhteistyöstä Pohteen, kuntien ja järjestöjen välillä eikä näistä erikseen.

- Työntekijöiden suuri vaihtuvuus.
 - Henkilöiden tavoitettavuus on haastavaa.
- Henkilöstöressurssien vähäisyys ja laaja alue.

Kaikki on vielä alussa. Toiminta ei ole vielä vakiintunut.

Vastuut vielä epäselviä keneen ottaa yhteyttä.

Pohteen järjestyhteistyön rakenteisiin liittyviä väittämiä n=106

Yhdistyksemme on tietoinen Pohteen järjestyhteistyön rakenteista

Pohteen järjestyhteistyön rakenteet tukevat Pohteen ja järjestöjen välistä yhteistyötä

Yhdistyksemme on kuullut Pohteen alueelle perustettavasta **järjestyhteistyöryhmästä (Jyry)**

Yhdistyksemme on tietoinen **järjestyhteistyöryhmän tehtävistä** ja **miten** yhdistysten **edustajat** työryhmään on **valittu**

Pohteen alueella tällä hetkellä hankerahoituksella **toimiva järjestyön koordinaattori** ja hänen toimenkuvansa on yhdistyksellemme tuttu

Yhdistyksemme on tietoinen toiminta-alueellamme toimivien **sote-keskusten järjestyhdyshenkilöistä** ja heidän toimenkuvasta

Yhdistyksemme on tietoinen toiminta-alueellamme toimivista **sote-palvelualueiden osallisuus-, hyvinvointi- ja yhdyspintakoordinaattoreista** ja heidän toimenkuvasta

Yhdistyksemme on tietoinen **sote-toimialuekohtaisista järjestyhdyshenkilöistä** ja heidän toimenkuvista

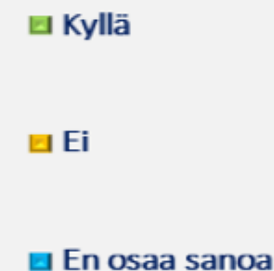
Yhdistyksemme on tietoinen Pohteen alueella toimivista **maakunnallisista järjestyverkostoista**, verkostojen toiminnan tarkoituksesta sekä **verkostojen koollekutsujista**

Yhdistyksemme **on mukana** Pohteen alueella toimivissa **maakunnallisissa järjestyverkostoissa**

Pohteen järjestämistä **yhdistystapaamisista ja -tilaisuuksista** ollut yhdistyksellemme **hyötyä**

Yhdistysten kokemuksia yhdistysten edustuksellisesta osallisuudesta Pohteen koolle kutsumissa työryhmissä ja verkostoissa, nostoja avovastauksista:

Toimii:

- Järjestöjen edustajien valinnassa on toteutunut avoimuus ja järjestöillä on ollut mahdollisuus tuoda esille oma kiinnostus tehtäviä kohtaan.
- Laaja osallistujakunta, hyvin johdettu, etäosallistumis-mahdollisuus, mahdollisuus osallistua kirjallisesti kommentoimalla etu- tai jälkikäteen, jos kokousajankohta ei sovi.
- Tiedottaminen, tiedon jakaminen.
- Osallistumismahdollisuuksia on, jos yhdistykset käyttävät niitä.

Kehitettävää:

- Edustuksellisuus toteutuu vain, jos kaikki toimijat kiinnittyvät yhteistyöverkostoihin, joiden kautta tieto molemminpuolisesti kulkee. Ja jos edustaja huolehtii siitä että hoitaa tehtävänsä.
- Kaikki yhdistykset eivät ole mukana, tai heillä ei ole tietoa, miten pääsee mukaan esim. maakunnallisiin järjestöverkostoihin.
- Liian vähän järjestöjen edustajia Jyryssä. Jyryllä ei ole vaikuttamistoimielin vaan työryhmä, joten esim budjettia ei ole.
- Toteutuuko pienten järjestöjen osallisuus?

Muut huomiot ja kehittämissuositukset yhdistysten edustukselliseen osallisuuteen liittyen:

- Edustajien valintamenettelyjen näkyväksi tekeminen sekä edustajien valintakriteerien selkiyttäminen.

Edustuksellisuus pitäisi avata tarkemmin: Jos lähdet edustamaan, olet velvollinen välittämään tietoa yhteisissä kokoontumisissa.

Tiedonkulku on tärkeää. Lisäksi järjestöjen edustajan tulee tiedostaa se, että hän edustaa työryhmissä kaikkia järjestöjä, ei ainoastaan omaa järjestöä.

Muistakaa myös pienet yhdistykset, jotka toimivat ilman palkattua henkilökuntaa täysin vapaaehtoisvoimin. Ne ovat usein lähimpänä maaseudunkin ihmistä.

Opetellaan puolin ja toisin yhteistoimintaa.

Pohteen järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyvät väittämät N=105

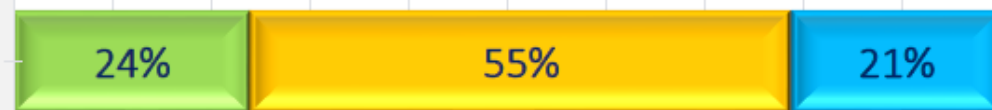
Yhdistyksemme on löytänyt helposti tietoa Pohteen myöntämistä järjestöavustuksista, avustusten kriteereistä ja avustusten hakuajoista

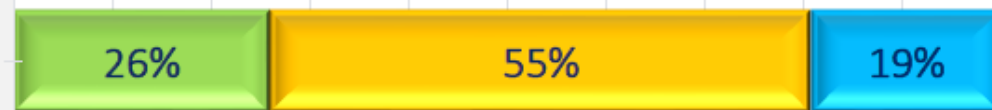
Yhdistyksellämme on riittävästi tietoa Pohteen myöntämästä toiminta-avustuksesta sekä sen kriteereistä ja hakuajankohdasta

Yhdistyksellämme on riittävästi tietoa Pohteen myöntämästä kumppanuusavustuksesta sekä sen kriteereistä ja hakuajankohdasta

Yhdistyksellämme on riittävästi tietoa Pohteen myöntämästä kerta-avustuksesta sekä sen kriteereistä ja hakuajankohdasta

Yhdistyksellänne on tietoa muista tavoista, joilla Pohde tukee yhdistysten toimintaedellytyksiä

Yhdistysten ja Pohteen välillä on sovittu selkeästi, kuinka Pohde tiedottaa kotisivuillaan sekä palveluissaan yhdistysten toiminnoista

Tiedämme, että kirjaamalla yhdistyksemme toimintatietoja Lähellä.fi-palveluun, tiedot tallentuvat myös Pohteen tapahtumakalenteriin sekä kehitteillä olevaan palvelutarjontimeen

■ Kyllä
■ Ei
■ En osaa sanoa

Pohteen järjestöavustuksiin ja yhdistysten toimintaedellytysten tukemiseen liittyvät väittämät, nostoja avovastauksista

Toimii:

- Kumppanuusavustushaku toimii hyvin ja hakuprosessi on kaikille avointa.
- Pohteen järjestökoordinaattori on hoitanut tehtävänsä erinomaisesti ja hänet saa helposti kiinni.
- On erilaisia avustusmuotoja ja niistä on tiedotettu hyvin.
- Järjestöavustuksien haku saatiin nopeasti käyntiin verrattuna muihin hv-alueisiin. Järjestöavustuksiin varattu budjetti kohtuullinen verrattuna muihin hv-alueisiin.
- Ohjeita ja kriteereitä on tarkennettu.

Kehitettävää:

- Hakukriteerien ja lomakkeiden selkiyttäminen ja yksinkertaistaminen.
- Pohteen avustus poissulkee kunnan avustuksen samaan toimintaan.
- Monitoimijaisesti yhteistyötä tehdessä tulisi avustusta olla mahdollista hakea molemmilta tahoilta, joka varmistaisi riittävät resurssit ja laajan yhteistyön.
- Tarvitaan enemmän selkeäkielisyyttä.
- Tiedon puute.
- Selkeät esimerkit siitä millaiseen toimintaan voi hakea avustusta Pohteelta ja millaiseen kunnalta. Yhdistykset toimivat pääosin vapaaehtoisesti, avustusten hakemisen ja raportoinnin pitää olla mahdollisimman yksinkertaista.
- Tilojen käyttöön liittyvät asiat auki, joka kuitenkin yhdistyksille erittäin tärkeää.

Nostoja yhdistysten avovastauksista yhdistys-Pohde-yhteistyötä koskien

Järjestöjen ammatillinen osaaminen tulisi vahvemmin yhteistyössä käyttöön. Tällä hetkellä yhteistyö on enemmän kuulemista, ei yhdessä tekemistä.

Tarvitaan enemmän ja erilaisia yhteistyön muotoja. Työparityöskentely ja asiantuntijuuden vaihtoa Pohteen ja järjestöjen ammattilaisten kanssa.

Päällekkäisestä kehittämistyöstä on päästävä yhteiseen: ensin katsotaan mikä täällä toimii ja vasta tarvittaessa luodaan uusia: tämä koskee esimerkiksi työryhmiä, kohtaamispaikkoja jne.

Alueen palveluita ja eheitä palveluketjuja suunniteltaessa tulisi huomioida yhdistysten mahdollisuus olla osa kokonaisuutta. Hankesuunnittelussa yhteistyötä paljon lisää (mitä tarpeita alueella on, mihin yhdistys/järjestö voi hakea rahoitusta). Hankkeilla pilotointi toimivaksi osaksi palveluketjua.

Yhteistyön rakenteita saatu jo aika hyvin luotua.. Pikkuhiljaa, voisi siirtyä palveluja toteuttavien työntekijöiden sekä järjestöjen työntekijöiden kohtauttamiseen, esim. yhteiskehittämistilaisuuksissa, jotta päästään sopimaan yhteistyön konkreettisista toimenpiteistä.

Muistakaa Pohteen alueen moninaisuus, on niin erilaisia alueita ja yhdistyksiä, välimatkoja ja resursseja.

Yhdistys-Pohde-yhteistyöhön liittyviä johtopäätöksiä ja kehittämisajatuksia

- Toimintaympäristön muutosvaihe näkyy vastauksissa selkeästi (järjestökysely on toteutettu kesäkuussa 2023, jolloin hv-alueen toiminta-aikaa ollut vasta 5kk)
 - tiedonpuute, vastuut epäselviä, toiminta ei vielä vakiintunut.
- Järjestöavustuksiin liittyen järjestöjen ensimmäisen hakukierroksen palaute otettu vastaan järjestökyselyn toteuttamisen jälkeen; mm. kriteereitä ja hakulomaketta selkeytetty ja tiedotusta lisätty (mm. avustusinfot).
- Järjestöjen edustuksellisuus: avoimuuteen, valintakriteereihin ja vastuisiin tulee kiinnittää edelleen huomiota.
- Tulee luoda tiedonvälitykseen ja järjestöjen osallistamiseen yhteneväiset toimintakäytännöt.
- Tulee kiinnittää huomiota siihen, miten varmistetaan myös pienten yhdistysten osallisuus.
- Viestinnällinen yhteistyö (mm. Lähellä.fi-verkkopalvelun markkinointi puolin ja toisin, viestinnällinen yhteistyö Pohteen ja kuntien kanssa).
- Miten järjestöjen ammatillinen osaaminen saadaan entistä vahvemmin käyttöön?